Haathon Haath Phoophi Se Sulh Kar Li (Gujarati)

હાથોં હાથ ફૂફી સે સુલ્હ કર લી

મઅ રિશ્તેદારોં કે સાથ અચ્છે સુલૂક કે ફઝાઈલ

શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત, બાનિયે દા'વતે ઇસ્લામી, હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ

મુહમ્મદ ઈલ્યાસ અત્તાર કાદિરી ર-ઝવી دامت برکاتہم العالیہ

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

કિતાબ પઢને કી દુઆ

અઝ : શૈખે તરીકત, **અમીરે અહલે સુન્નત**, બાનિયે દા'વતે ઈસ્લામી, હઝરત અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ **મુહમ્મદ ઈલ્યાસ અત્તાર કાદિરી** ર-ઝવી دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه

દીની કિતાબ યા ઈસ્લામી સબક પઢને સે પહલે ઝૈલ મેં દી હુઈ દુઆ પઢ લીજિયે اِنْ شَآءَ الله عَزَّوَجَلَّ જો કુછ પઢેંગે યાદ રહેગા. દુઆ યેહ હૈ :

اَللّٰهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حِكْمَتَكَ وَانْشُرْ
عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَام

તરજમા : ઐ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ! હમ પર ઈલ્મો હિક્મત કે દરવાઝે ખોલ દે ઔર હમ પર અપની રહમત નાઝિલ ફરમા ! ઐ અ-ઝમત ઔર બુઝુર્ગી વાલે। (اَلْمُسْتَطْرَف ج ۱ ص ۴۰ دارالفکر بیروت)

નોટ : અવ્વલ આખિર એક એક બાર દુરૂદ શરીફ પઢ લીજિયે.

તાલિબે ગમે મદીના
વ બકીઅ
વ મગ્ફિરત
13 શવ્વાલુલ મુકર્રમ 1428 હિ.

હાથોં હાથ ફૂફી સે સુલ્હ કર લી

યેહ રિસાલા (**હાથોં હાથ ફૂફી સે સુલ્હ કર લી**)

શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત, બાનિયે દા'વતે ઈસ્લામી હઝરત અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ **મુહમ્મદ ઈલ્યાસ અત્તાર કાદિરી** ર-ઝવી ઝિયાઈ دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه ને **ઉર્દૂ** ઝબાન મેં તહરીર ફરમાયા હૈ.

મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઈસ્લામી) ને ઈસ રિસાલે કો **ગુજરાતી** રસ્મુલ ખત મેં તરતીબ દે કર પેશ કિયા હૈ ઔર **મક-ત-બતુલ મદીના** સે શાએઅ કરવાયા હૈ. ઈસ મેં અગર કિસી જગહ કમી બેશી પાએં તો મજલિસે તરાજિમ કો (બ ઝરીઅએ મક્તૂબ, ઈ-મેઈલ યા SMS) મુત્તલઅ ફરમા કર સવાબ કમાઈયે.

રાબિતા : મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઈસ્લામી)

મક-ત-બતુલ મદીના, સિલેક્ટેડ હાઉસ, અલિફ કી મસ્જિદ કે સામને,
તીન દરવાઝા, અહમદઆબાદ-1, ગુજરાત, ઈન્ડિયા

MO. 9374031409 E-mail : translationmaktabhind@dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

હાથોં હાથ ફૂફી સે સુલ્હ કર લી

શૈતાન લાખ સુસ્તી દિલાએ મગર આપ યેહ રિસાલા (23 સફહાત) મુકમ્મલ પઢ લીજિયે اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ આપ કો મુફીદ તરીન મા'લૂમાત મિલેંગી.

દુરૂદ શરીફ કી ફઝીલત
(صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّد કી ફઝીલત)

હઝરતે સય્યિદુના અબુલ મુઝફ્ફર મુહમ્મદ બિન **અબ્દુલ્લાહ ખય્યામ** સમર કન્દી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْقَوِى ફરમાતે હૈં : મૈં એક રોઝ રાસ્તા ભૂલ ગયા, અચાનક એક સાહિબ નઝર આએ ઔર ઉન્હોં ને કહા : "મેરે સાથ આઓ." મૈં ઉન કે સાથ હો લિયા. મુઝે ગુમાન હુવા કે યેહ હઝરતે સય્યિદુના **ખિઝર** عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام હૈં. મેરે ઇસ્તિફસાર (યા'ની પૂછને) પર ઉન્હોં ને અપના નામ **ખિઝર** બતાયા, ઉન કે સાથ એક ઔર બુઝુર્ગ ભી થે, મૈં ને ઉન કા નામ દરયાફ્ત કિયા તો ફરમાયા : યેહ **ઇલ્યાસ** (عَلٰى نَبِيِّنَا وَعَلَيْهِ الصَّلٰوةُ وَالسَّلَام) હૈં. મૈં ને અર્ઝ કી : **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ આપ પર રહમત ફરમાએ, ક્યા આપ દોનોં હઝરાત ને સરવરે કાએનાત, શહન્શાહે મૌજૂદાત, મહબૂબે રબ્બુલ અર્દે વસ્સમાવાત, અહમદે મુજતબા, **મુહમ્મદે મુસ્તફા** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી **ઝિયારત** કી હૈ ? ઉન્હોં ને ફરમાયા : હાં. મૈં ને અર્ઝ કી : સરકારે મદીના صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم સે

સુના હુવા ઈશાદે પાક બતાઈયે તા કે મૈં આપ સે રિવાયત કર સકૂં. ઉન્હોં ને ફરમાયા કે હમ ને રસૂલે ખુદા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કો યેહ ફરમાતે સુના કે જો શખ્સ મુઝ પર દુરૂદે પાક પઢે ઉસ કા દિલ નિફાક સે ઈસી તરહ પાક કિયા જાતા હૈ જિસ તરહ પાની સે કપડા પાક કિયા જાતા હૈ. નીઝ જો શખ્સ "صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد" પઢતા હૈ તો વોહ અપને ઊપર રહમત કે **70** દરવાઝે ખોલ લેતા હૈ.

(اَلْقَوْلُ الْبَدِيع ص۲۷۷،جَذْبُ الْقُلُوب ص۲۳۵)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب ! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

હાથોં હાથ ફૂફી સે સુલ્હ કર લી

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! આજ કલ બાત બાત પર લોગ રિશ્તેદારિયાં કાટ કર રખ દેતે હૈં, લિહાઝા આપસ મેં મહબ્બત કી ફઝા કાઈમ હોને કી ખ્વાહિશ કી અચ્છી નિય્યત કે સાથ સવાબ કમાને કે લિયે રિશ્તેદારોં કે સાથ હુસ્ને સુલૂક કે ઝિમ્ન મેં નેકી કી દા'વત પેશ કરતે હુએ **મ-દની ફૂલ** પેશ કરને કી સઅ્ય કરતા હૂં : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ એક મર્તબા **સરકારે મદીના** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી અહાદીસે મુબા-રકા બયાન ફરમા રહે થે, ઈસ દૌરાન ફરમાયા : હર કાતેએ રેહ્મ (યા'ની રિશ્તેદારી તોડને વાલા) હમારી મહફિલ સે ઉઠ જાએ. એક નૌ જવાન ઉઠ કર અપની ફૂફી કે હાં ગયા જિસ સે ઉસ કા કઈ સાલ પુરાના ઝગડા થા, જબ દોનોં એક દૂસરે સે રાઝી હો ગએ તો ઉસ નૌ જવાન સે ફૂફી ને કહા : તુમ જા કર ઈસ કા સબબ પૂછો, આખિર

ઐસા ક્યૂં હુવા ? (યા'ની સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ કે એ'લાન કી ક્યા હિક્મત હૈ ?) નૌ જવાન ને હાઝિર હો કર જબ પૂછા તો હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને ફરમાયા કે મૈં ને **હુઝૂરે અન્વર** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم સે યેહ સુના હૈ : "જિસ કૌમ મેં કાતેએ રેહ્મ (યા'ની રિશ્તેદારી તોડને વાલા) હો, ઉસ કૌમ પર **અલ્લાહ** કી રહમત કા નુઝૂલ નહીં હોતા." (اَلزَّواجِرُ عَنِ اقْتِرافِ الْكَبائِر ج ٢ ص ١٥٣)

સાસ બહૂ મેં સુલ્હ કા રાઝ

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દેખા આપ ને ! પહલે કે મુસલ્માન કિસ કદર ખૌફે ખુદા રખને વાલે હુવા કરતે થે ! ખુશ નસીબ નૌ જવાન ને **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે ડર કે સબબ ફૌરન અપની ફૂફી કે પાસ ખુદ હાઝિર હો કર સુલ્હ કી તરકીબ કર લી. સભી કો ચાહિયે કે ગૌર કરેં કે ખાનદાન મેં કિસ કિસ સે અનબન હૈ જબ મા'લૂમ હો જાએ તો અબ અગર શર-ઈ ઉઝ્ર ન હો તો ફૌરન નારાઝ રિશ્તેદારોં સે "સુલ્હ વ સફાઈ" કી તરકીબ શુરૂઅ કર દેં. અગર ઝુકના ભી પડે તો બેશક રિઝાએ ઈલાહી કે લિયે ઝુક જાએં, اِنْ شَآءَاللّٰه عَزَّوَجَلَّ સર બુલન્દી પાએંગે. **ફરમાને મુસ્તફા** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : **مَنْ تَوَاضَعَ لِلّٰهِ رَفَعَهُ اللّٰه** - યા'ની "જો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે લિયે આજિઝી કરતા હૈ **અલ્લાહ તઆલા** ઉસે બુલન્દી અતા ફરમાતા હૈ." (شُعَبُ الْاِیمان ج ٦ ص ٢٧٦ حدیث ٨١٤٠) અપને ઘરોં ઔર મુઆ-શરે કો **અમ્ન કા ગહવારા** બનાને કે લિયે **દા'વતે ઈસ્લામી** કે મુશ્કબાર મ-દની માહોલ સે વાબસ્તા હો જાઈયે ઔર હર માહ કમ અઝ કમ તીન દિન કે લિયે **મ-દની કાફિલે** મેં સુન્નતોં ભરા સફર કીજિયે નીઝ **મ-દની ઈન્આમાત** કે મુતાબિક ઝિન્દગી ગુઝારિયે. આપ કી તરગીબ વ તહ્રીસ

કે લિયે એક **મ-દની બહાર** પેશ કરતા હૂં, ચુનાન્ચે **બાબુલ મદીના** (કરાચી) કે એક ઈસ્લામી ભાઈ કે બયાન કા ખુલાસા હૈ કે તવીલ અર્સે સે મેરી ઝૌજા ઔર વાલિદા યા'ની **સાસ બહૂ** મેં ખૂબ ઠની હુઈ થી, નતીજતન ઝૌજા **રૂઠ** કર મયકે જા બૈઠી. મૈં સખ્ત પરેશાન થા, સમઝ મેં નહીં આતા થા કે ઈસ મસ્અલે કો કૈસે **હલ** કરૂં. ઐસે મેં દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે **મક-ત-બતુલ મદીના** કી જારી કર્દા "મ-દની મુઝા-કરે" કી VCD **"ઘર અમ્ન કા ગહવારા કૈસે બને !"** મેરે હાથ આઈ. મૌઝૂઅ દેખા તો બડી ઉમ્મીદ કે સાથ યેહ VCD ખુદ ભી દેખી ઔર અપની વાલિદએ મોહ-ત-રમા કો ભી દિખાઈ ઔર એક VCD અપને સુસરાલ ભી ભેજ દી. મેરી વાલિદા કો યેહ VCD ઈતની **પસન્દ** આઈ કે ઉન્હોં ને ઈસે દો બાર દેખા ઔર હૈરત અંગેઝ તૌર પર મુઝ સે ફરમાને લગીં : **"ચલ બેટા ! તેરે સુસરાલ ચલતે હૈં."** મૈં ને સુકૂન કા સાંસ લિયા કે લગતા હૈ જો કામ મૈં ભરપૂર ઈન્ફિરાદી કોશિશ કે બા વુજૂદ ન કર સકા વોહ ઈસ VCD ને કર દિયા. **મેરે** સુસરાલ પહોંચ કર વાલિદા સાહિબા ને બડી મહબ્બત સે મેરી ઝૌજા કો **મનાયા** ઔર ઉસે વાપસ ઘર લે આઈં. દૂસરી જાનિબ મેરી ઝૌજા ને ભી **મુસ્બત તર્ઝે અમલ** કા મુઝા-હરા કિયા ઔર ઘર પહોંચને કે બા'દ દૂસરે હી દિન અપની સાસ (યા'ની મેરી વાલિદા) સે કહને લગીં : અમ્મીજાન ! મેરા કમરા બહુત બડા હૈ, જબ કે દીગર ઘર વાલે જિસ કમરે મેં રહતે હૈં વોહ કદરે છોટા હૈ, આપ મેરા કમરા લે લીજિયે ઔર મૈં ઉસ છોટે કમરે મેં રિહાઈશ ઈખ્તિયાર કર લેતી હૂં. اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلَّ હમારા ઘર જો ફિતને ઔર ફસાદ કા શિકાર થા, દા'વતે ઈસ્લામી કી બ-ર-કત સે **અમ્ન કા ગહવારા** બન ગયા. (મ-દની મુઝા-કરે કી મઝકૂરા VCD

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَ اٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ ને મુઝ પર દસ મરતબા સુબ્હ ઔર દસ મરતબા શામ દુરૂદે પાક પઢા ઉસે કિયામત કે દિન મેરી શફાઅત મિલેગી. (مجمع الزوائد)

"ઘર અમ્ન કા ગહવારા કૈસે બને" **મક-ત-બતુલ મદીના** સે હદિય્યતન લી જા સકતી ઔર દા'વતે ઈસ્લામી કી વેબ સાઈટ www.dawateislami.net પર દેખી ઔર સુની જા સકતી હૈ)

સિલએ રેહ્મી કી તા'રીફ

સિલા કે મા'ના હૈં : **اِیْصَالُ نَوْعٍ مِّنْ اَنْوَاعِ الْاِحْسَانِ۔** યા'ની કિસી ભી કિસ્મ કી ભલાઈ ઔર એહસાન કરના. (اَلزَّواجِر ج۲ص۱۰٦) ઔર **રેહ્મ** સે મુરાદ : કરાબત, રિશ્તેદારી હૈ. (لِسانُ العَرب ج۱ص۱٤۷۹) "બહારે શરીઅત" મેં હૈ : **સિલએ રેહ્મ** કે મા'ના : **રિશ્તે કો જોડના** હૈ યા'ની રિશ્તે વાલોં કે સાથ નેકી ઔર સુલૂક (યા'ની ભલાઈ) કરના.

(બહારે શરીઅત, જિ. 13, સ. 558)

રિઝાએ ઈલાહી કે લિયે રિશ્તેદારોં કે સાથ સિલએ રેહ્મી ઔર ઈન કી બદ સુલૂકી પર ઈન્હેં દર ગુઝર કરના એક અઝીમ અખ્લાકી ખૂબી હૈ ઔર **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે યહાં ઈસ કા બડા સવાબ હૈ.

રિશ્તેદારોં કે માલી વ અખ્લાકી હુકૂક અદા કીજિયે

પારહ 15 **સૂરએ બની ઈસરાઈલ** આયત નમ્બર 26 મેં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઈર્શાદ ફરમાતા હૈ :

وَاٰتِ ذَا الْقُرْبٰى حَقَّهٗ
(پ۱۵،بنی اسراءیل:۲٦)

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર રિશ્તેદારોં કો ઉન કા હક દે.

સદરુલ અફાઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદઆબાદી عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْھَادِی **"ખઝાઈનુલ ઈરફાન"** મેં ઈસ આયતે કરીમા કે તહ્ત લિખતે હૈં : ઈન કે સાથ સિલએ રેહ્મી કર ઔર મહબ્બત ઔર મેલજોલ ઔર ખબર ગીરી ઔર મૌકઅ પર મદદ ઔર હુસ્ને મુઆ-શરત. મસ્અલા : ઔર અગર વોહ મહારિમ (યા'ની

ઐસા કરીબી રિશ્તેદાર કે અગર ઉન મેં સે જિસ કિસી કો ભી મર્દ ઔર દૂસરે કો ઔરત ફર્ઝ કિયા જાએ તો નિકાહ હમેશા કે લિયે હરામ હો જૈસે બાપ, માં, બેટા, બેટી, ભાઈ, બહન, ચચા, ફૂફી, મામૂં, ખાલા, ભાન્જા, ભાન્જી વગૈરા) મેં સે હોં ઔર મોહતાજ હો જાએં તો ઉન કા ખર્ચ ઉઠાના યેહ ભી ઉન કા હક હૈ ઔર સાહિબે ઈસ્તિતાઅત રિશ્તેદાર પર લાઝિમ હૈ.

(ખઝાઈનુલ ઈરફાન, સ. 530, મત્બૂઆ મક-ત-બતુલ મદીના)

સિલએ રેહ્મી કરને કે 10 ફાએદે

હઝરતે સય્યિદુના ફકીહ અબુલ્લૈસ સમર કન્દી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِى ફરમાતે હૈં : સિલએ રેહ્મી કરને કે **10** ફાએદે હૈં : ❁ **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કી રિઝા હાસિલ હોતી હૈ ❁ લોગોં કી ખુશી કા સબબ હૈ ❁ ફિરિશ્તોં કો મસર્રત હોતી હૈ ❁ મુસલ્માનોં કી તરફ સે ઉસ શખ્સ કી તા'રીફ હોતી હૈ ❁ શૈતાન કો ઈસ સે રન્જ પહોંચતા હૈ ❁ ઉમ્ર બઢતી હૈ ❁ રિઝ્ક મેં બ-ર-કત હોતી હૈ ❁ ફૌત હો જાને વાલે આબાઓ અજદાદ (યા'ની મુસલ્માન બાપ દાદા) ખુશ હોતે હૈં ❁ આપસ મેં મહબ્બત બઢતી હૈ ❁ વફાત કે બા'દ ઈસ કે સવાબ મેં ઈઝાફા હો જાતા હૈ, ક્યૂંકે લોગ ઉસ કે હક મેં દુઆએ ખૈર કરતે હૈં. **(تَنبِيهُ الغافِلين ص٧٣)**

તોડતે નહીં, જોડતે ઔર સિલએ રેહ્મી કરતે હૈં

પારહ 13 **સૂ-રતુર્રા'દ** આયત નમ્બર 21 મેં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કા ફરમાન હૈ :

وَالَّذِيْنَ يَصِلُوْنَ مَآ اَمَرَ اللّٰهُ بِهٖٓ اَنْ يُّوْصَلَ

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર વોહ કે જોડતે હૈં ઉસે જિસ કે જોડને કા **અલ્લાહ** ને હુક્મ દિયા.

સદરુલ અફાઝિલ હઝરતે અલ્લામા મૌલાના સય્યિદ મુહમ્મદ નઈમુદ્દીન મુરાદઆબાદી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللّٰهِ الْهَادِى **"ખઝાઈનુલ ઈરફાન"** મેં ઈસ આયતે કરીમા કે તહ્ત લિખતે હૈં : યા'ની **અલ્લાહ** કી તમામ કિતાબોં ઔર ઉસ કે કુલ રસૂલોં પર ઈમાન લાતે હૈં ઔર બા'ઝ કો માન કર બા'ઝ સે મુન્કિર હો કર ઉન મેં તફરીક નહીં કરતે યા યેહ મા'ના હૈં કે : હુકૂકે કરાબત કી રિઆયત રખતે હૈં ઔર રિશ્તા કત્અ નહીં કરતે. ઈસી મેં રસૂલે કરીમ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી કરાબતેં ઔર ઈમાની કરાબતેં ભી દાખિલ હૈં, સાદાતે કિરામ કા એહતિરામ ઔર મુસલ્માનોં કે સાથ મુવદ્દત (યા'ની મહબ્બત) વ એહસાન ઔર ઉન કી મદદ ઔર ઉન કી તરફ સે મુદા-ફ-અત ઔર ઉન કે સાથ શફકત ઔર સલામ વ દુઆ ઔર મુસલ્માન મરીઝોં કી ઈયાદત ઔર અપને દોસ્તોં, ખાદિમોં, હમસાયોં (ઔર) સફર કે સાથિયોં કે હુકૂક કી રિઆયત ભી ઈસ મેં દાખિલ હૈ. (ખઝાઈનુલ ઈરફાન, સ. 482, મત્બૂઆ મક-ત-બતુલ મદીના)

બેહતરીન આદમી કી ખુસૂસિય્યાત

સાહિબે કુરઆને મુબીન, મહબૂબે રબ્બુલ આ-લમીન, જનાબે સાદિકો અમીન صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم એક મર્તબા મિમ્બરે અક્દસ પર જલ્વા ફરમા થે કે એક સહાબી رَضِىَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ ને અર્ઝ કી : **"યા રસૂલલ્લાહ** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ! લોગોં મેં સબ સે અચ્છા કૌન હૈ ?" ફરમાયા લોગોં મેં સે વોહ શખ્સ સબ સે અચ્છા હૈ જો કસરત સે કુરઆને કરીમ કી તિલાવત કરે, ઝિયાદા મુત્તકી હો, **સબ સે ઝિયાદા નેકી કા હુક્મ દેને ઔર બુરાઈ સે મન્અ કરને વાલા હો** ઔર સબ સે ઝિયાદા સિલએ રેહ્મી (યા'ની રિશ્તેદારોં કે સાથ અચ્છા બરતાવ) કરને વાલા હો. **(مُسندِ اِمام احمد ج ١٠ ص ٤٠٢ حديث ٢٧٥٠٤)**

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم : મુઝ પર દુરૂદે પાક કી કસરત કરો બેશક યેહ તુમ્હારે લિયે તહારત હૈ. (ابویعلی)

તિલાવત, પરહેઝ ગારી, નેકી કી દા'વત ઔર સિલએ રેહ્મી

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ખૂબ સવાબ લૂટને કી નિય્યત સે બયાન કર્દા હદીસે મુબા-રકા કી રોશની મેં કુછ "નેકી કી દા'વત" પેશ કરને કી સઆદત હાસિલ કરતા હૂં. ઈસ રિવાયત મેં સબ સે અચ્છે આદમી કી ચાર ખુસૂસિય્યાત બયાન કી ગઈ હૈં : (1) બ કસરત તિલાવત (2) ખૂબ પરહેઝ ગારી (3) સબ સે ઝિયાદા નેકી કી દા'વત દેના ઔર બુરાઈ સે મુમા-ન-અત કરના ઔર (4) રિશ્તેદારોં સે હુસ્ને સુલૂક. વાકેઈ યેહ ચારોં નિહાયત હી ઉમ્દા સિફાત હૈં **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ નસીબ કરે. આમીન. ઈન ચારોં કે ફઝાઈલ મુલા-હઝા હોં ﴾1﴿ હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ સે મરવી હૈ કે નબિય્યે મુકર્રમ, નૂરે મુજસ્સમ, રસૂલે અકરમ, શહન્શાહે આદમ વ બની આદમ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને ફરમાયા : કિયામત કે દિન કુરઆન પઢને વાલા આએગા તો કુરઆન અર્ઝ કરેગા : યા રબ عَزَّوَجَلَّ ! ઈસે હુલ્લા (યા'ની જન્નત કા લિબાસ) પહના. તો ઉસે **કરામત કા હુલ્લા** (યા'ની બુઝુર્ગી કા જન્નતી લિબાસ) પહનાયા જાએગા. ફિર કુરઆન અર્ઝ કરેગા : "**યા રબ** عَزَّوَجَلَّ ! ઈસ મેં ઈઝાફા ફરમા" તો ઉસે **કરામત કા તાજ** પહનાયા જાએગા, ફિર કુરઆન અર્ઝ કરેગા : "**યા રબ** عَزَّوَجَلَّ ! ઈસ સે રાઝી હો જા." તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ઉસ સે રાઝી હો જાએગા. ફિર ઉસ કુરઆન પઢને વાલે સે કહા જાએગા : કુરઆન પઢતા જા ઔર જન્નત કે દ-રજાત તૈ કરતા જા ઔર હર આયત પર ઉસે એક ને'મત અતા કી જાએગી. **(ترمذی ج٤ ص٤١٩ حدیث ٢٩٢٤)** ﴾2﴿ પરહેઝ ગારોં કો આખિરત મેં કામ્યાબી કી નવીદ (યા'ની ખુશ ખબરી) સુનાઈ ગઈ હૈ ચુનાન્ચે પારહ 25 **સૂ-રતુઝ્ઝુખ્રુફ** આયત નમ્બર 35 મેં ઈર્શાદ હોતા હૈ : وَالْاٰخِرَةُ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِيْنَ ﴿٣٥﴾ ع[1] **તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન :** ઔર આખિરત

مدینه

[1]: پ٢٥، الزخرف: ٣٥

ફરમાને મુસ્તફ़ા صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : તુમ જહાં ભી હો મુઝ પર દુરૂદ પઢો કે તુમ્હારા દુરૂદ મુઝ તક પહોંચતા હૈ. (طبرانی)

તુમ્હારે રબ કે પાસ પરહેઝ ગારોં કે લિયે હૈ. ﴾3﴿ હઝરતે સય્યિદુના કા'બુલ અહ્બાર رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡہُ કા ઈર્શાદ હૈ **"જન્નતુલ ફિરદૌસ** ખાસ ઉસ શખ્સ કે લિયે હૈ જો **اَمۡرٌ بِالۡمَعۡرُوۡف وَنَهۡیٌ عَنِ الۡمُنۡکَر** કરે." (યા'ની નેકી કા હુક્મ દે ઔર બુરાઈ સે મન્અ કરે)[1] ﴾4﴿ **ફરમાને મુસ્તફ़ા** صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم હૈ : જિસે યેહ પસન્દ હો કે ઉસ કી ઉમ્ર ઔર રિઝ્ક મેં ઈઝાફા કર દિયા જાએ તો ઉસે ચાહિયે કે અપને વાલિદૈન કે સાથ અચ્છા બરતાવ કરે ઔર અપને રિશ્તેદારોં કે સાથ સિલએ રેહ્મી કિયા કરે.[2]

ઉમ્ર વ રિઝ્ક મેં ઝિયાદતી કે મા'ના

દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે **મક-ત-બતુલ મદીના** કી મત્બૂઆ 1197 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, **"બહારે શરીઅત"** જિલ્દ 3 સફહા 560 પર **સદરુશ્શરીઅહ, બદરુત્તરીકહ** હઝરતે અલ્લામા મૌલાના મુફ્તી મુહમ્મદ અમજદ અલી આ'ઝમી عَلَیۡہِ رَحۡمَۃُ اللّٰہِ الۡقَوِی ફરમાતે હૈં : હદીસ મેં આયા હૈ કે "સિલએ રેહ્મ સે ઉમ્ર ઝિયાદા હોતી હૈ ઔર રિઝ્ક મેં વુસ્અત (યા'ની ઝિયાદતી) હોતી હૈ." બા'ઝ ઉ-લમા ને ઈસ હદીસ કો ઝાહિર પર હમ્લ કિયા હૈ (યા'ની હદીસ કે ઝાહિરી મા'ના હી મુરાદ હૈં) યા'ની યહાં કઝા મુઅલ્લક મુરાદ હૈ ક્યૂંકે કઝા મુબરમ ટલ નહીં સકતી.[3]

اِذَا جَآءَ اَجَلُهُمۡ فَلَا يَسۡتَاۡخِرُوۡنَ سَاعَةً وَّلَا يَسۡتَقۡدِمُوۡنَ ﴿۴۹﴾ (پ۱۱، یونس:۴۹)

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : જબ ઉન કા વા'દા આએગા તો એક ઘડી ન પીછે હટેં ન આગે બઢેં.

ઔર બા'ઝ (ઉ-લમાએ કિરામ رَحِمَهُمُ اللّٰهُ السَّلَام) ને ફરમાયા કે

مدینہ

1: تَنۡبِیۡهُ الۡمُغۡتَرِّیۡن ص ۲۳۶ 2: اَلتَّرۡغِیۡب وَالتَّرۡهِیۡب ج۳ص۲۱۷ حدیث۱۶

3 : કઝા સે મુરાદ યહાં કિસ્મત હૈ. કઝા કી અકસામ ઔર ઈસ કે બારે મેં તફસીલાત જાનને કે લિયે **મક-ત-બતુલ મદીના** કી મત્બૂઆ બહારે શરીઅત જિલ્દ અવ્વલ સફહા 14 તા 17 કા મુતા-લઆ કીજિયે, ખુસૂસન મજલિસ, **અલ મદીનતુલ ઈલ્મિય્યા** કી તરફ સે દિયે ગએ હવાશી બે મિસાલ ઔર મુ-તઅદ્દદ વસાવિસ કા ઈલાજ હૈં.

ઝિયાદતિયે ઉમ્ર કા યેહ મતલબ હૈ કે મરને કે બા'દ ભી ઈસ કા સવાબ લિખા જાતા હૈ ગોયા વોહ અબ ભી ઝિન્દા હૈ યા યેહ મુરાદ હૈ કે મરને કે બા'દ ભી ઉસ કા ઝિક્રે ખૈર લોગોં મેં બાકી રહતા હૈ. (رَدُّالْمُحتار ج٩ ص٦٧٨)

દો ફરામીને મુસ્તફા. ﴿1﴾ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم જો **અલ્લાહ** ઔર કિયામત પર ઈમાન રખતા હૈ ઉસે ચાહિયે કે **સિલએ રેહ્મી** કરે ﴿2﴾ કિયામત કે દિન **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ કે અર્શ કે સાએ મેં તીન કિસ્મ કે લોગ હોંગે, (ઉન મેં સે એક હૈ) સિલએ રેહ્મી કરને વાલા. (اَلْفِردَوس بمأثور الْخِطاب ج٢ ص٩٩ حديث٢٥٢٦) (بخاری ج٤ ص١٣٦ حديث ٦١٣٨)

ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે ઝૈનબ ઔર સિલએ રેહ્મી

ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિ-દતુના આઈશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهَا ફરમાતી હૈં : મૈં ને હઝરતે ઝૈનબ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهَا સે ઝિયાદા દીનદાર, ઝિયાદા પરહેઝ ગાર, ઝિયાદા સચ્ચી, ઝિયાદા સિલએ રેહ્મી ઔર ઝિયાદા સ-દકા કરને વાલી કોઈ ઔરત નહીં દેખી. (مسلم ص١٣٢٥ حديث٢٤٤٢)

10 હઝાર દિરહમ રિશ્તેદારોં કો બાંટ દિયે

અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ ને **ઉમ્મુલ મુઅમિનીન** હઝરતે ઝૈનબ رَضِیَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهَا કી ખિદમત મેં 10 હઝાર દિરહમ ભેજે તો ઉન્હોં ને યેહ રકમ અપને રિશ્તેદારોં કો તક્સીમ કર દી. (اسد الغابة ج٧ص١٤٠ مُلَخّصاً)

રિશ્તેદારોં સે તઅલ્લુક તોડને સે બચિયે

કુરઆને પાક મેં ઈશાદ બારી તઆલા હૈ :

وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِیْ تَسَآءَلُوْنَ بِهٖ وَالْاَرْحَامَ ؕ (پ٤، النّساء:١)

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર **અલ્લાહ** સે ડરો, જિસ કે નામ પર માંગતે હો ઔર રિશ્તોં કા લિહાઝ રખો.

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હો ઔર વોહ મુઝ પર દુરૂદ શરીફ ન પઢે તો વોહ લોગોં મેં સે કન્જૂસ તરીન શખ્સ હૈ. (ترغیب وترہیب)

ઈસ આયતે મુબા-રકા કે તહ્‌ત "તફસીરે મઝ્‌હરી" મેં હૈ : યા'ની તુમ કત્અ એ રેહ્‌મી (યા'ની રિશ્તેદારોં સે તઅલ્લુક તોડને) સે બચો. (تفسیرِمظھری ج٢ ص٣)

જાન બૂઝ કર કત્એ રેહ્‌મી કો જાઇઝ સમઝના કુફ્ર હૈ

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم : રિશ્તા કાટને વાલા જન્નત મેં નહીં જાએગા. (بُخاری ج٤ ص٩٧ حدیث٥٩٨٤) હઝરતે અલ્લામા **અલી કારી** عَلَیْہِ رَحْمَۃُ اللّٰہِ الْبَارِی ઈસ હદીસે પાક કે તહ્‌ત લિખતે હૈં : ઈસ સે મુરાદ યેહ હૈ કે જો શખ્સ બિગૈર કિસી સબબ ઔર બિગૈર કિસી શુબ્હે ઔર કત્એ રેહ્‌મી કે હરામ હોને કે ઈલ્મ કે બા વુજૂદ ઈસે હલાલ ઔર જાઈઝ સમઝતા હો વોહ કાફિર હૈ, હમેશા જહન્નમ મેં રહેગા ઔર જન્નત મેં નહીં જાએગા, યા યેહ મુરાદ હૈ કે પહલે જાને વાલોં કે સાથ જન્નત મેં નહીં જાએગા યા યેહ મુરાદ હૈ કે અઝાબ સે નજાત પાને વાલોં કે સાથ ભી નહીં જાએગા (યા'ની પહલે સઝા પાએગા ફિર જાએગા). (مِرقاۃ ج٧ تحت الحدیث٤٩٢٢)

"તફહીમુલ બુખારી" મેં હૈ : ઈસ મેં ઈખ્તિલાફ નહીં કે સિલએ રેહ્‌મી વાજિબ હૈ ઔર ઈસ કો કત્અ કરના કબીરા ગુનાહ હૈ. સિલએ રેહ્‌મી કે કુછ દ-રજાત હૈં, કમ અઝ કમ દ-રજા યેહ હૈ કે નારાઝી તર્ક કર દે ઔર સલામ વ કલામ સે સિલા (યા'ની અચ્છા સુલૂક) કરે, કુદરત ઔર હાજત કે ઈખ્તિલાફ સે સિલા (યા'ની સુલૂક) કી મુખ્તલિફ હાલતેં હૈં, બા'ઝ હાલ મેં સિલએ રેહ્‌મી વાજિબ હૈ ઔર બા'ઝ મેં મુસ્તહબ હૈ, અગર બા'ઝ હાલાત મેં સિલા કિયા ઔર પૂરી તરહ ન કિયા તો ઈસ કો કત્એ રેહ્‌મી નહીં કહતે. (تفہیم البخاری ج٩ ص٢٢١)

એક મા'લૂમાતી ફતવા મુલા-હઝા ફરમાઇયે, ફતાવા ર-ઝવિય્યા જિલ્દ 13 સફહા 647 તા 648 પર હૈ :

હકીકી ભાઈ કો યેહ કહના : "તુમ મેરે ભાઈ નહીં હો", કૈસા ?

સુવાલ : અગર ઝૈદ હકીકી ભાઈ બક્ર કો કિસી સાઝિશ સે એક મજલિસ મેં બ આવાઝે બુલન્દ કલિમએ તય્યિબા પઢ કર કહે કે : "તુમ મેરે ભાઈ નહીં હો", ઐસી સૂરત મેં ઝૈદ પર બ મૂજિબે શર-અ શરીફ કુછ કફ્ફારા લાઝિમ હૈ ? અગર હૈ તો ક્યા વ કિસ કદર ?

જવાબ : અગર ઉસ કે ભાઈ ને ઉસ કે સાથ કોઈ મુઆ-મલા ખિલાફે અખ્લાક્વત કિયા જો ભાઈ ભાઈ સે નહીં કરતા તો ઉસ પર ઈસ કહને મેં ઈલ્ઝામ નહીં કે ઈસ નફી (યા'ની ઇન્કાર) સે નફિયે હકીકત (યા'ની હકીકત સે ઇન્કાર) મુરાદ નહીં હોતી બલ્કે નફિયે સમરા (હૈ યા'ની ભાઈ હોને કી વજહ સે જૈસા સુલૂક કરના ચાહિયે વૈસા સુલૂક નહીં કિયા) ઔર ઐસા નહીં બલ્કે બિલા વજહે શર-ઈ યૂં કહા તો તીન કબીરોં કા મુર-તકિબ હુવા : (1) કિઝ્બે સરીહ (યા'ની ખુલા ઝૂટ) વ (2) કત્એ રેહ્મ (યા'ની રિશ્તા કાટના) વ (3) ઈઝાએ મુસ્લિમ, ઈસ પર તૌબા ફર્ઝ હૈ ઔર ભાઈ સે મુઆફી માંગની લાઝિમ. وَاللّٰهُ تَعَالٰى اَعْلَم

રિશ્તા તોડને વાલે કી મૌજૂ-દગી મેં રહમત નહીં ઉતરતી

"ત-બરાની" મેં હઝરતે સય્યિદુના આ'મશ رَحْمَةُاللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْه સે મન્કૂલ હૈ, હઝરતે સય્યિદુના **અબ્દુલ્લાહ** ઈબ્ને મસ્ઊદ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ એક બાર સુબ્હ કે વક્ત મજલિસ મેં તશરીફ ફરમા થે, ઉન્હોં ને ફરમાયા : મૈં કાતેએ રેહ્મ (યા'ની રિશ્તા તોડને વાલે) કો **અલ્લાહ** કી કસમ દેતા હૂં કે વોહ યહાં સે ઉઠ જાએ તા કે હમ **અલ્લાહ તઆલા** સે મગ્ફિરત કી દુઆ કરેં ક્યૂંકે કાતેએ રેહ્મ (યા'ની રિશ્તા તોડને વાલે) પર આસ્માન કે દરવાઝે બન્દ રહતે હૈં. (યા'ની અગર વોહ યહાં મૌજૂદ રહેગા તો રહમત નહીં ઉતરેગી ઔર હમારી દુઆ કબૂલ નહીં હોગી) **(اَلْمُعْجَمُ الْكَبِير ج ٩ ص١٥٨ رقم٨٧٩٣)**

નારાઝ રિશ્તેદારોં સે સુલ્હ કર લીજિયે

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જો ઝરા ઝરા સી બાતોં પર અપની બહનોં, બેટિયોં, ફૂફિયોં, ખાલાઓં, મામૂઓં, ચચાઓં, ભતીજોં, ભાન્જોં વગૈરા સે કત્એ રેહ્મી કર લેતે હૈં, ઉન લોગોં કે લિયે બયાન કર્દા હદીસે પાક મેં ઈબ્રત હી ઈબ્રત હૈ. મેરી મ-દની ઈલ્તિજા હૈ કે અગર આપ કી કિસી રિશ્તેદાર સે નારાઝી હૈ તો અગર્ચે રિશ્તેદાર હી કા કુસૂર હો સુલ્હ કે લિયે ખુદ પહલ કીજિયે ઔર ખુદ આગે બઢ કર ખન્દા પેશાની કે સાથ ઉસ સે મિલ કર તઅલ્લુકાત સંવાર લીજિયે.

કત્એ રેહ્મી કરને વાલા મગ્ફિરત સે મહરૂમ

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : પીર ઔર જુમા'રાત કો **અલ્લાહ** તઆલા કે હુઝૂર લોગોં કે આ'માલ પેશ હોતે હૈં, તો **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ આપસ મેં અદાવત રખને ઔર કત્એ રેહ્મી કરને વાલોં કે ઈલાવા સબ કી મગ્ફિરત ફરમા દેતા હૈ. (اَلْمُعْجَمُ الْكَبِير لِلطَّبَرانى ج ١ ص ١٦٧ حديث ٤٠٩)

અમાનત ઔર સિલએ રેહ્મી કી શિકાયત પર પકડ હોગી

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم **હૈ** : "અમાનત ઔર સિલએ રેહ્મી કો ભેજા જાએગા તો વોહ પુલ સિરાત કે દાએં ઔર બાએં જાનિબ ખડી હો જાએંગી." (مُسلِم ص ١٢٧ حديث ٣٢٩) **મુફ્સ્સિરે** શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان ઈસ હદીસે પાક કે તહ્ત ફરમાતે હૈં : યેહ ઈન દોનોં વસ્ફોં કી ઈન્તિહાઈ તા'ઝીમ હોગી કે ઈન દોનોં કો પુલ સિરાત કે આસ પાસ ખડા કિયા જાવેગા શફાઅત ઔર શિકાયત કે લિયે, કે ઈન કી શફાઅત પર નજાત, ઈન કી શિકાયત પર પકડ હોગી. ઈસ ફરમાને આલી સે મા'લૂમ હુવા કે ઈન્સાન અમાનત દારી ઔર રિશ્તેદારોં કે હુકૂક કી અદાએગી ઝરૂર ઈખ્તિયાર કરે કે ઈન દોનોં મેં

કોતાહી કરને પર સખ્ત પકડ હૈ મગર ઈન કી શફાઅત પર દોઝખ સે નજાત હૈ ઈન કી શિકાયત પર વહાં ગિરતા હૈ.

(મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 7, સ. 424)

તઅલ્લુકાત તોડને કી સઝા (હિકાયત)

હઝરતે સય્યિદુના ફકીહ અબુલ્લૈસ સમર કન્દી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِى **"તમ્બીહુલ ગાફિલીન"** મેં નક્લ કરતે હૈં, હઝરતે સય્યિદુના યહ્યા બિન સુલૈમ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه ફરમાતે હૈં : મક્કએ મુકર્રમા زَادَهَا اللهُ شَرَفًاوَّتَعْظِيْمًا મેં એક નેક શખ્સ ખુરાસાન કા રહને વાલા થા, લોગ ઉસ કે પાસ અપની અમાનતેં રખતે થે, એક શખ્સ ઉસ કે પાસ દસ હઝાર અશરફિયાં અમાનત રખવા કર અપની કિસી ઝરૂરત સે સફર મેં ચલા ગયા, જબ વોહ વાપસ આયા તો ખુરાસાની ફૌત હો ચુકા થા, ઉસ કે અહલો ઈયાલ સે અપની અમાનત કા હાલ પૂછા : તો ઉન્હોં ને લા ઈલ્મી ઝાહિર કી, અમાનત રખને વાલે ને ઉ-લમાએ મક્કએ મુકર્રમા સે પૂછા કે મુઝે ક્યા કરના ચાહિયે ? ઉન્હોં ને કહા : "હમ ઉમ્મીદ કરતે હૈં કે વોહ ખુરાસાની જન્નતી હોગા, તુમ ઐસા કરો કે આધી યા તિહાઈ રાત ગુઝરને કે બા'દ ઝમઝમ કે કૂંએં પર જા કર ઉસ કા નામ લે કર આવાઝ દેના ઔર ઉસ સે પૂછના." ઉસ ને તીન રાતેં ઐસા હી કિયા, વહાં સે કોઈ જવાબ ન મિલા, ઉસ ને ફિર જા કર ઉન ઉ-લમાએ કિરામ કો બતાયા, ઉન્હોં ને "اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّآ اِلَيْهِ رٰجِعُوْن" પઢ કર કહા : "હમેં ડર હૈ કે વોહ શાયદ જન્નતી ન હો," તુમ યમન ચલે જાઓ વહાં બુરહૂત નામી વાદી મેં એક કૂંઆં હૈ, ઉસ પર પહોંચ કર ઈસી તરહ આવાઝ દો, ઉસ ને ઐસા હી કિયા તો પહલી હી આવાઝ મેં જવાબ મિલા કે મૈં ને ઉસ કો ઘર મેં ફુલાં જગહ દફ્ન કિયા હૈ ઔર મૈં ને અપને ઘર વાલોં કે પાસ ભી અમાનત કો નહીં રખા, મેરે લડકે કે પાસ જાઓ

ઔર ઉસ જગહ કો ખોદો તુમ્હેં મિલ જાએગા ચુનાન્ચે ઉસ ને ઐસા હી કિયા ઔર માલ મિલ ગયા. મૈં ને ઉસ સે દરયાફ્ત કિયા કે તૂ તો બહુત નેક આદમી થા તૂ યહાં પહોંચ ગયા ? વોહ બોલા : મેરે કુછ રિશ્તેદાર ખુરાસાન મેં થે જિન સે મૈં ને કત્એ તઅલ્લુક (યા'ની રિશ્તા તોડ) કર રખા થા ઈસી હાલત મેં મેરી મૌત આ ગઈ ઈસ સબબ સે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ ને મુઝે યેહ સઝા દી ઔર ઈસ મકામ પર પહોંચા દિયા. **(تنبیہ الغافلین ص۷۲ مُلَخَّصاً)**

કિન રિશ્તેદારોં સે સિલા વાજિબ હૈ ?

દા'વતે ઈસ્લામી કે ઈશાઅતી ઈદારે **મક-ત-બતુલ મદીના** કી મત્બૂઆ 1196 સફ્હાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, **"બહારે શરીઅત"** જિલ્દ 3 સફ્હા 558 તા 559 પર હૈ : **જિન** રિશ્તે વાલોં કે સાથ સિલા (રેહ્મ) વાજિબ હૈ વોહ કૌન હૈં ? બા'ઝ ઉ-લમા ને ફરમાયા : વોહ ઝૂ **રેહ્મ મહરમ** હૈં ઔર બા'ઝ ને ફરમાયા : ઈસ સે મુરાદ ઝૂ રેહ્મ હૈં, મહરમ હોં યા ન હોં. ઔર ઝાહિર યેહી કૌલે દુવુમ હૈ, **અહાદીસ** મેં મુત્લકન (યા'ની બિગૈર કિસી કૈદ કે) રિશ્તે વાલોં કે સાથ સિલા (યા'ની સુલૂક) કરને કા હુક્મ આતા હૈ, કુરઆને મજીદ મેં મુત્લકન (યા'ની બિલા કૈદ) ઝવિલ કુર્બા (યા'ની કરાબત વાલે) ફરમાયા ગયા મગર યેહ બાત ઝરૂર હૈ કે રિશ્તે મેં ચૂંકે મુખ્તલિફ દ-રજાત હૈં (ઈસી તરહ) સિલએ રેહ્મ (યા'ની રિશ્તેદારોં સે હુસ્ને સુલૂક) કે દ-રજાત મેં ભી તફાવુત (યા'ની ફર્ક) હોતા હૈ. વાલિદૈન કા મર્તબા સબ સે બઢ કર હૈ, ઈન કે બા'દ ઝૂ રેહ્મ મહરમ કા, (યા'ની વોહ રિશ્તેદાર જિન સે ન-સબી રિશ્તા હોને કી વજહ સે નિકાહ હમેશા કે લિયે હરામ હો) ઈન કે બા'દ બકિય્યા રિશ્તે વાલોં કા અલા કદરે મરાતિબ. (યા'ની રિશ્તે મેં નઝદીકી કી તરતીબ કે મુતાબિક)

(رَدُّالْمُحتار ج۹ ص۶۷۸)

"ઝૂ રેહ્મ મહરમ" ઔર "ઝૂ રેહ્મ" સે મુરાદ ?

મુફસ્સિરે શહીર, હકીમુલ ઉમ્મત, હઝરતે મુફતી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان **સૂ-રતુલ બ-કરહ** કી આયત 83 وَبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا وَّذِى الْقُرْبٰى "**તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન :** ઔર માં બાપ કે સાથ ભલાઈ કરો ઔર રિશ્તેદારોં સે." કે તહ્ત "તફસીરે નઈમી" મેં લિખતે હૈં : ઔર **કુર્બા** બ મા'ના કરાબત હૈ યા'ની અપને અહલે કરાબત કે સાથ એહસાન કરો, ચૂંકે અહલે કરાબત કા રિશ્તા માં બાપ કે ઝરીએ સે હોતા હૈ ઔર ઈન કા એહસાન ભી માં બાપ કે મુકાબલે મેં કમ હૈ ઈસ લિયે ઈન કા હક ભી માં બાપ કે બા'દ હૈ, ઈસ જગહ ભી ચન્દ હિદાયતેં હૈં : **પહલી હિદાયત : ઝિલ કુર્બા** વોહ લોગ હૈં જિન કા રિશ્તા બ ઝરીઅએ માં બાપ કે હો જિસે "ઝી રેહ્મ" ભી કહતે હૈં, યેહ તીન તરહ કે હૈં : **એક** બાપ કે કરાબત દાર જૈસે દાદા, દાદી, ચચા, ફૂફી વગૈરા, **દૂસરે** માં કે જૈસે નાના, નાની, મામૂં, ખાલા, અખ્યાફી (યા'ની જિન કા બાપ અલગ અલગ હો ઔર માં એક હો ઐસે ભાઈ ઔર બહન કા) ભાઈ વગૈરા, **તીસરે** દોનોં કે કરાબત દાર જૈસે હકીકી ભાઈ બહન. ઈન મેં સે જિસ કા રિશ્તા કવી હોગા ઉસ કા હક મુકદ્દમ. **દૂસરી હિદાયત :** અહલે કરાબત દો કિસ્મ કે હૈં એક વોહ જિન સે નિકાહ હરામ હૈ, ઈન્હેં ઝી રેહ્મ મહરમ (યા'ની ઐસા કરીબી રિશ્તેદાર, કે અગર ઈન મેં સે જિસ કિસી કો ભી મર્દ ઔર દૂસરે કો ઔરત ફર્ઝ કિયા જાએ તો નિકાહ હમેશા કે લિયે હરામ હો જૈસે બાપ, માં, બેટા, બેટી, ભાઈ, બહન, ચચા, ફૂફી, મામૂં, ખાલા, ભાન્જા, ભાન્જી વગૈરા) કહતે હૈં, જૈસે ચચા, ફૂફી, મામૂં, ખાલા વગૈરા. ઝરૂરત કે વક્ત ઈન કી ખિદમત કરના ફર્ઝ હૈ ન કરને વાલા ગુનહગાર હોગા. દૂસરે વોહ જિન સે નિકાહ હલાલ જૈસે ખાલા, મામૂં ચચા કી ઔલાદ ઈન કે સાથ એહસાન વ સુલૂક કરના સુન્નતે

મુઅક્કદા હૈ ઔર બહુત સવાબ લેકિન હર કરાબત દાર બલ્કે સારે મુસલ્માનોં સે અચ્છે અખ્લાક કે સાથ પેશ આના ઝરૂરી ઔર ઇન કો ઈઝા પહોંચાની હરામ. (تفسیرعزیزی) **તીસરી હિદાયત :** સુસરાલી દૂર કે રિશ્તેદાર ઝી રેહ્મ નહીં, હાં ઇન મેં સે બા'ઝ મહરમ હૈં જૈસે સાસ ઔર દૂધ કી માં, બા'ઝ મહરમ ભી નહીં, ઇન કે ભી હુકૂક હૈં યહાં તક કે પડોસી કે ભી હક હૈં મગર યેહ લોગ ઇસ આયત મેં દાખિલ નહીં ક્યૂંકે યહાં રેહ્મી ઔર રિશ્તે વાલે મુરાદ હૈં. (તફસીરે નઈમી, જિ. 1, સ. 447)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

"હુસ્ને સુલૂક" કે સાત હુરૂફ કી નિસ્બત સે સિલએ રેહ્મી કે 7 મ-દની ફૂલ

દા'વતે ઇસ્લામી કે ઇશાઅતી ઇદારે **મક-ત-બતુલ મદીના** કી મત્બૂઆ 1197 સફહાત પર મુશ્તમિલ કિતાબ, **"બહારે શરીઅત"** જિલ્દ 3 સફહા 559 તા 560 પર સે **"હુસ્ને સુલૂક"** કે સાત હુરૂફ કી નિસ્બત સે સાત **મ-દની ફૂલ** કબૂલ ફરમાઇયે :

﴾1﴿ કિસ રિશ્તેદાર સે ક્યા બરતાવ કરે

અહાદીસ મેં મુત્લકન (યા'ની બિગૈર કિસી કૈદ કે) રિશ્તે વાલોં કે સાથ સિલા (યા'ની સુલૂક) કરને કા હુક્મ આતા હૈ, કુરઆને મજીદ મેં મુત્લકન (યા'ની બિલા કૈદ) ઝવિલ કુર્બા (યા'ની કરાબત વાલે) ફરમાયા ગયા મગર યેહ બાત ઝરૂર હૈ કે રિશ્તે મેં ચૂંકે મુખ્તલિફ દ-રજાત હૈં (ઇસી તરહ) સિલએ રેહ્મ (યા'ની રિશ્તેદારોં સે હુસ્ને સુલૂક) કે દ-રજાત મેં ભી તફાવુત (યા'ની ફર્ક) હોતા હૈ વાલિદૈન કા મર્તબા સબ સે બઢ કર હૈ, ઇન કે બા'દ ઝૂ રેહ્મ મહરમ કા, (યા'ની વોહ રિશ્તેદાર જિન સે ન-સબી રિશ્તા હોને કી વજહ સે નિકાહ હમેશા કે લિયે હરામ હો) ઇન કે બા'દ

બકિય્યા રિશ્તે વાલોં કા અલા કદરે મરાતિબ. (યા'ની રિશ્તે મેં નઝદીકી કી તરતીબ કે મુતાબિક) (رَدُّالْمُحتار ج٩ ص٦٧٨)

﴾2﴿ રિશ્તેદાર સે સુલૂક કી સૂરતેં

સિલએ રેહ્મ (યા'ની રિશ્તેદારોં કે સાથ સુલૂક) કી મુખ્તલિફ સૂરતેં હૈં, ઈન કો હદિય્યા વ તોહફા દેના ઔર અગર ઈન કો કિસી બાત મેં તુમ્હારી ઈઆનત (યા'ની ઈમદાદ) દરકાર હો તો ઈસ કામ મેં ઈન કી મદદ કરના, ઈન્હેં સલામ કરના, ઈન કી મુલાકાત કો જાના, ઈન કે પાસ ઉઠના બૈઠના, ઈન સે બાતચીત કરના, ઈન કે સાથ લુત્ફો મેહ્રબાની સે પેશ આના. (دُرَر، ج١ ص٣٢٣)

﴾3﴿ પરદેસ હો તો ખત ભેજા કરે

અગર યેહ શખ્સ પરદેસ મેં હૈ તો રિશ્તે વાલોં કે પાસ ખત ભેજા કરે, ઉન સે ખતો કિતાબત જારી રખે તા કે બે તઅલ્લુકી પૈદા ન હોને પાએ ઔર હો સકે તો વતન આએ ઔર રિશ્તેદારોં સે તઅલ્લુકાત તાઝા કર લે, ઈસ તરહ કરને સે મહબ્બત મેં ઈઝાફા હોગા. (رَدُّالْمُحتار ج٩ص٦٧٨) (ફોન યા ઈન્ટરનેટ કે ઝરીએ ભી રાબિતે કી તરકીબ મુફીદ હૈ)

﴾4﴿ પરદેસ મેં હો, માં બાપ બુલાએં તો આના પડેગા

યેહ પરદેસ મેં હૈ વાલિદૈન ઈસે બુલાતે હૈં તો આના હી હોગા, ખત લિખના કાફી નહીં હૈ. યૂંહી વાલિદૈન કો ઈસ કી ખિદમત કી હાજત હો તો આએ ઔર ઉન કી ખિદમત કરે, બાપ કે બા'દ દાદા ઔર બડે ભાઈ કા મર્તબા હૈ કે બડા ભાઈ બ મન્ઝિલા બાપ કે હોતા હૈ, બડી બહન ઔર ખાલા માં કી જગહ પર હૈં, બા'ઝ ઉ-લમા ને ચચા કો બાપ કી મિસ્લ બતાયા ઔર હદીસ : عَمُّ الرَّجُلِ صِنْوُ اَبِيْهِ (યા'ની આદમી કા ચચા બાપ કી મિસ્લ હોતા હૈ) સે ભી યેહી મુસ્તફાદ હોતા (યા'ની નતીજા

નિકલતા) હૈ. ઈન કે ઈલાવા ઔરોં કે પાસ ખત ભેજના યા હદિય્યા (યા'ની તોહફા) ભેજના કિફાયત કરતા હૈ. (رَدُّالْمُحتار ج۹ ص۶۷۸)

﴾5﴿ કિસ કિસ રિશ્તેદાર સે કબ કબ મિલે

રિશ્તેદારોં સે નાગા દે કર મિલતા રહે યા'ની એક દિન મિલને કો જાએ દૂસરે દિન ન જાએ وعلٰی ھٰذا الْقِیاس (યા'ની ઈસી પર અન્દાઝા લગા કર) કે ઈસ સે મહબ્બત વ ઉલ્ફત ઝિયાદા હોતી હૈ, બલ્કે અકરિબા (યા'ની કરાબત દારોં) સે જુમુઆ જુમુઆ મિલતા રહે યા મહીને મેં એક બાર ઔર તમામ કબીલે ઔર ખાનદાન કો એક (યા'ની મુત્તહિદ) હોના ચાહિયે, જબ હક ઉન કે સાથ હો (યા'ની વોહ હક પર હોં) તો દૂસરોં સે મુકાબલા ઔર ઈઝહારે હક મેં સબ મુત્તહિદ હો કર કામ કરેં. (دُرَر، ج۱ ص ۳۲۳)

﴾6﴿ રિશ્તેદાર હાજત પેશ કરે તો રદ કર દેના ગુનાહ હૈ

જબ અપના કોઈ રિશ્તેદાર કોઈ હાજત પેશ કરે તો ઉસ કી હાજત રવાઈ કરે, ઉસ કો રદ કર દેના કત્એ રેહ્મ (યા'ની રિશ્તા તોડના) હૈ. (ایضاً) (યાદ રહે ! સિલએ રેહ્મ વાજિબ હૈ ઔર કત્એ રેહ્મ હરામ ઔર જહન્નમ મેં લે જાને વાલા કામ હૈ)

﴾7﴿ સિલએ રેહ્મ યેહ હૈ કે વોહ તોડે તબ ભી તુમ જોડો

સિલએ રેહ્મી (રિશ્તેદારોં કે સાથ અચ્છા સુલૂક) ઈસી કા નામ નહીં કે વોહ સુલૂક કરે તો તુમ ભી કરો, યેહ ચીઝ તો હકીકત મેં મુકાફાત યા'ની અદલા બદલા કરના હૈ કે ઉસ ને તુમ્હારે પાસ ચીઝ ભેજ દી તુમ ને ઉસ કે પાસ ભેજ દી, વોહ તુમ્હારે યહાં આયા તુમ ઉસ કે પાસ ચલે ગએ. હકીકતન **સિલએ રેહ્મ** (યા'ની કામિલ દ-રજે કા રિશ્તેદારોં સે હુસ્ને સુલૂક) યેહ હૈ કે વોહ કાટે ઔર તુમ જોડો, વોહ તુમ સે જુદા હોના ચાહતા

હૈ, બે એ'તિનાઈ (યા'ની લા પરવાહી) કરતા હૈ ઔર તુમ ઉસ કે સાથ રિશ્તે કે હુકૂક કી મુરાઆત (યા'ની લિહાઝ વ રિઆયત) કરો. (رَدُّالْمُحتار ج۹ ص۶۷۸)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

હુસ્ને ઝન રખને કા તરીકા

મીઠે મીઠે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મઝકૂરા સાતોં **મ-દની ફૂલ** નિહાયત તવજ્જોહ કે કાબિલ હૈં, બિલ ખુસૂસ સાતવેં **મ-દની ફૂલ** જિસ મેં "અદલે બદલે" કા ઝિક્ર હૈ ઈસ કે બારે મેં અર્ઝ હૈ કે આજ કલ ઉમૂમન યેહી "અદલા બદલા" હો રહા હૈ. એક રિશ્તેદાર અગર ઈસ કો શાદી કી દા'વત દેતા હૈ જભી યેહ ઉસ કો દેતા હૈ અગર વોહ ન દે તો યેહ ભી નહીં દેતા. અગર ઉસ એક ને ઈસ કો ઝિયાદા અફ્રાદ કી દા'વત દી ઔર યેહ અગર ઉસ કો કમ અફ્રાદ કી દા'વત દે તો ઈસ કા ઠીકઠાક નોટિસ લિયા જાતા, ખૂબ તન્કીદેં ઔર ગીબતેં કી જાતી હૈં. ઈસી તરહ જો રિશ્તેદાર ઈસ કે યહાં કિસી તક્રીબ મેં શિર્કત નહીં કરતા તો યેહ ઉસ કે યહાં હોને વાલી તક્રીબ કા બાયકાટ કર દેતા હૈ ઔર યૂં ફાસિલે મઝીદ બઢાએ જાતે હૈં. હાલાંકે કોઈ હમારે યહાં શરીક ન હુવા હો તો ઉસ કે બારે મેં અચ્છા ગુમાન રખને કે કઈ પહલૂ નિકલ સકતે હૈં, મ-સલન વોહ ન આને વાલા બીમાર હો ગયા હોગા, ભૂલ ગયા હોગા, ઝરૂરી કામ આ પડા હોગા, યા કોઈ સખ્ત મજબૂરી હોગી જિસ કી વજાહત ઉસ કે લિયે દુશ્વાર હોગી વગૈરા. વોહ અપની ગૈર હાઝિરી કા સબબ બતાએ, યા ન બતાએ હમેં **હુસ્ને ઝન** રખ કર સવાબ કમાના ઔર જન્નત મેં જાને કા સામાન કરતે રહના ચાહિયે. ચુનાન્ચે **ફરમાને મુસ્તફા** صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم : **حُسْنُ الظَّنِّ مِنْ حُسْنِ الْعِبَادَةِ** ـ યા'ની હુસ્ને ઝન ઉમ્દા ઈબાદત સે હૈ. (ابوداؤد ج ٤ ص ٣٨٨ حديث ٤٩٩٣)

મુફસ્સિરે શહીર **હકીમુલ ઉમ્મત** હઝરતે મુફ્તી અહમદ યાર ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الْحَنَّان ઈસ હદીસે પાક કે મુખ્તલિફ મતાલિબ બયાન કરતે હુએ લિખતે હૈં : યા'ની મુસલ્માનોં સે અચ્છા ગુમાન કરના, ઈન પર **બદ ગુમાની** ન કરના યેહ ભી અચ્છી ઈબાદાત મેં સે એક **ઈબાદત** હૈ.

(મિરઆતુલ મનાજીહ, જિ. 6, સ. 621)

જન્નત કા મહલ ઉસ કો મિલેગા જો.....

બિલફર્ઝ હમારા રિશ્તેદાર સુસ્તી કે સબબ યા કિસી ભી વજહ સે જાન બૂઝ કર હમારે યહાં નહીં આયા યા હમેં અપને યહાં મદ્ઊ નહીં કિયા બલ્કે ઉસ ને ખુલ્લમ ખુલ્લા હમારે સાથ બદ સુલૂકી કી તબ ભી હમેં બડા હૌસલા રખતે હુએ તઅલ્લુકાત બર કરાર રખને ચાહિએં, હઝરતે સય્યિદુના ઉબય બિન કા'બ رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે રિવાયત હૈ કે સુલ્તાને દો જહાન, શહન્શાહે કૌનો મકાન, રહમતે આ-લમિય્યાન صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કા ફરમાને અઝીમુશ્શાન હૈ : જિસે યેહ પસન્દ હો, કે ઉસ કે લિયે (જન્નત મેં) મહલ બનાયા જાએ ઔર ઉસ કે દ-રજાત બુલન્દ કિયે જાએં, ઉસે ચાહિયે કે જો ઈસ પર ઝુલ્મ કરે યેહ ઉસે મુઆફ કરે ઔર જો ઈસે મહરૂમ કરે યેહ ઉસે અતા કરે ઔર જો ઈસ સે કત્એ તઅલ્લુક કરે યેહ ઉસ સે નાતા (યા'ની તઅલ્લુક) જોડે. (اَلْمُستَدرَك لِلْحاكِم ج۳ ص۱۲ حديث ۳۲۱۵)

દુશ્મની છુપાને વાલે રિશ્તેદાર કો સ-દકા દેના અફ્ઝલ તરીન હૈ

બહર હાલ કોઈ હમારે સાથ હુસ્ને સુલૂક કરે યા ન કરે હમેં હુસ્ને સુલૂક જારી રખના ચાહિયે. **"મુસ્નદે ઈમામ અહમદ બિન હમ્બલ"** કી હદીસે પાક મેં હૈ : اِنَّ اَفْضَلَ الصَّدَقَةِ الصَّدَقَةُ عَلٰى ذِى الرَّحِمِ الْكَاشِحِ ـ યા'ની બેશક અફ્ઝલ તરીન સ-દકા વોહ હૈ જો દુશ્મની છુપાને વાલે રિશ્તેદાર પર કિયા જાએ. (مُسنَدِ اِمام احمدبن حنبل ج۹ ص۱۳۸ حديث۲۳۵۸۹)

રિશ્તેદાર સે જબ સખ્ત દુખ પહોંચા

અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક્ર **સિદ્દીક** رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ કો અપને ખાલાઝાદ ભાઈ ગરીબો નાદાર વ મુહાજિર ઔર બદ્રી સહાબી હઝરતે સય્યિદુના મિસ્તહ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ જિન કા આપ ખર્ચ ઉઠાતે થે ઉન સે સખ્ત રન્જ પહોંચા ઔર વોહ યેહ કે ઉન્હોં ને આપ رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ કી પ્યારી બેટી યા'ની **ઉમ્મુલ મુઅમિનીન** હઝરતે સય્યિ-દતુના આઈશા સિદ્દીકા رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهَا પર તોહમત લગાને વાલોં કે સાથ મુવા-ફકત કી થી, ઈસ પર આપ (رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ) ને ખર્ચ ન દેને કી કસમ ખાઈ. ઈસ પર પારહ 18 **સૂ-રતુન્નૂર** કી આયત નમ્બર 22 નાઝિલ હુઈ. વોહ આયતે મુબા-રકા યેહ હૈ :

وَلَا يَاْتَلِ اُولُوا الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ اَنْ يُّؤْتُوْۤا اُولِی الْقُرْبٰی وَ الْمَسٰكِیْنَ وَالْمُهٰجِرِیْنَ فِیْ سَبِیْلِ اللّٰهِ ۖ وَلْیَعْفُوْا وَلْیَصْفَحُوْا ؕ اَلَا تُحِبُّوْنَ اَنْ یَّغْفِرَ اللّٰهُ لَكُمْ ؕ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِیْمٌ ﴿۲۲﴾

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર કસમ ન ખાએં વોહ જો તુમ મેં ફઝીલત વાલે ઔર ગુન્જાઈશ વાલે હૈં કરાબત વાલોં ઔર મિસ્કીનોં ઔર **અલ્લાહ** કી રાહ મેં હિજરત કરને વાલોં કો દેને કી ઔર ચાહિયે કે મુઆફ કરેં ઔર દર ગુઝરેં ક્યા તુમ ઈસે દોસ્ત નહીં રખતે કે **અલ્લાહ** તુમ્હારી બખ્શિશ કરે ઔર **અલ્લાહ** બખ્શને વાલા મેહ્રબાન હૈ.

જબ યેહ આયત સય્યિદે આલમ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ને પઢી તો હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક્ર સિદ્દીક رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ ને કહા : બેશક મેરી આરઝૂ હૈ કે **અલ્લાહ** (عَزَّوَجَلَّ) મેરી મગ્ફિરત કરે ઔર મૈં મિસ્તહ (رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ) કે સાથ જો સુલૂક કરતા થા ઉસ કો કભી મૌકૂફ (યા'ની બન્દ) ન કરૂંગા ચુનાન્ચે આપ (رَضِیَ اللّٰهُ تَعَالٰی عَنْهُ) ને ઉસ (માલી

ફરમાને મુસ્તફા صَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَیۡهِ وَ اٰلِهٖ وَسَلَّم : જિસ કે પાસ મેરા ઝિક્ર હુવા ઔર ઉસ ને મુઝ પર દુરૂદે પાક ન પઢા તહકીક વોહ બદ બખ્ત હો ગયા. (ابن سنی)

તઆવુન) કો જારી ફરમા દિયા. ઈસ આયત સે મા'લૂમ હુવા કે જો શખ્સ કિસી કામ પર **કસમ** ખાએ ફિર મા'લૂમ હો કે ઉસ કા કરના હી બેહતર હૈ તો ચાહિયે કે ઉસ કામ કો કરે ઔર **કસમ કા કફ્ફારા** દે, હદીસે સહીહ મેં યેહી વારિદ હૈ. મઝીદ ફરમાતે હૈં : ઈસ આયત સે હઝરતે સિદ્દીકે અકબર رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡهُ કી ફઝીલત સાબિત હુઈ, ઈસ સે આપ કી ઉલુવ્વે શાનો મર્તબત (યા'ની રુત્બે કી અ-ઝમત) ઝાહિર હોતી હૈ કે **અલ્લાહ** તઆલા ને આપ (رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنۡهُ) કો (આયતે કુરઆની મેં) **اُولُوالۡفَضۡل** (યા'ની ફઝીલત વાલા ઈર્શાદ) ફરમાયા. (ખઝાઈનુલ ઈરફાન, સ. 563)

અલ્લાહ عَزَّ وَجَلَّ **કી ઉન પર રહમત હો ઔર ઉન કે સદકે હમારી બે હિસાબ મગ્ફિરત હો.** اٰمِین بِجَاہِ النَّبِیِّ الۡاَمِین صلَّی اللّٰہ تعالٰی علیہ واٰلہٖ وسلَّم

બયાં હો કિસ ઝબાં સે મર્તબા સિદ્દીકે અકબર કા
હૈ યારે ગાર મહબૂબે ખુદા સિદ્દીકે અકબર કા
મકામે ખ્વાબે રાહત ચૈન સે આરામ કરને કો
બના પહલૂએ મહબૂબે ખુદા સિદ્દીકે અકબર કા

(ઝૌકે ના'ત)

صَلُّوا عَلَی الۡحَبِیۡب ! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

યેહ રિસાલા પઢ કર દૂસરે કો દે દીજિયે

શાદી ગમી કી તકરીબાત, ઈજતિમાઆત, આ'રાસ ઔર જુલૂસે મીલાદ વગૈરા મેં **મક-ત-બતુલ મદીના** કે શાએઅ કર્દા રસાઈલ ઔર મ-દની ફૂલોં પર મુશ્તમિલ પેમ્ફલેટ તક્સીમ કર કે સવાબ કમાઈયે, ગાહકોં કો બ નિય્યતે સવાબ તોહફે મેં દેને કે લિયે અપની દુકાનોં પર ભી રસાઈલ રખને કા મા'મૂલ બનાઈયે, અખ્બાર ફરોશોં યા બચ્ચોં કે ઝરીએ અપને મહલ્લે કે ઘર ઘર મેં માહાના કમ અઝ કમ એક અદદ સુન્નતોં ભરા રિસાલા યા મ-દની ફૂલોં કા પેમ્ફલેટ પહોંચા કર નેકી કી દા'વત કી ધૂમેં મચાઈયે ઔર ખૂબ સવાબ કમાઈયે.

ગમે મદીના, બકીઅ, મગ્ફિરત ઔર બે હિસાબ જન્નતુલ ફિરદૌસ મેં આકા કે પડોસ કા તાલિબ

16 મુહર્રમુલ હરામ 1436 સિ.હિ.

10-11-2014

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

તંગદસ્તી સે બચને કા નુસ્ખા ઔર જન્નત કા ખઝાના

દો ફરામીને મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم :

﴿1﴾ કોઈ ઘર વાલે ઐસે નહીં કે આપસ મેં સિલએ રેહ્મી (યા'ની રિશ્તેદારોં કે સાથ અચ્છા બરતાવ) કરેં ફિર મોહતાજ (યા'ની તંગદસ્ત) હો જાએં[1] ﴿2﴾ ચાર ચીઝેં જન્નત કે ખઝાનોં મેં સે હૈં : સ-દકા છુપા કર દેના, મુસીબત છુપાના, સિલએ રેહ્મી કરના ઔર لَاحَوْلَ وَلَاقُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰه કહના.[2]

١: الاحسان بترتيب صحيح ابن حبّان ج١ص٣٣٣حديث٤٤١

٢: تاريخ بغداد ج٣ص٤٠٤

મક-ત-બતુલ મદીના®

દા'વતે ઈસ્લામી

ફૈઝાને મદીના, શ્રી કોનિયા બગીચે કે સામને, મિરઝાપૂર, અહમદઆબાદ-1. ગુજરાત, ઇન્ડિયા

Mo.091 93271 68200 E-mail : maktabaahmedabad@gmail.com www.dawateislami.net